

Briselē, **XXX**.
[...](2021) **XXX** draft

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu īstermiņa eksporta kredīta apdrošināšanai

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu īstermiņa eksporta kredīta apdrošināšanai

1. IEVADS

1. Eksporta subsīdijas var negatīvi ietekmēt tirgus konkurenci starp potenciāli konkurējošiem preču un pakalpojumu piegādātājiem. Tāpēc Komisija, ievērojot savu Līgumā noteikto konkurences aizstāves lomu, vienmēr ir stingri nosodījusi eksporta atbalstu Savienības iekšējai tirdzniecībai un eksportam ārpus Savienības. Šā paziņojuma mērķis ir precizēt Komisijas novērtējumu par dalībvalstu atbalstu eksporta kredīta apdrošināšanai saskaņā ar Savienības valsts atbalsta noteikumiem.
2. Komisija ir izmantojusi savas pilnvaras regulēt valsts atbalstu īstermiņa eksporta kredīta apdrošināšanas jomā. Mērķis bija un ir pievērsties reāliem un potenciāliem konkurences kropļojumiem iekšējā tirgū ne tikai attiecībā uz eksportētājiem dažādās dalībvalstīs (saistībā ar tirdzniecību Savienībā un ārpus tās), bet arī attiecībā uz eksporta kredīta apdrošinātājiem, kas darbojas Savienībā. Komisija 1997. gadā noteica valsts iejaukšanās principus, izdodot *Paziņojumu dalībvalstīm, atbilstoši EK Līguma 93. panta 1. punktam, par Līguma 92. un 93. panta piemērošanu īstermiņa eksporta kredītapdrošināšanai*¹ ("1997. gada paziņojums"). Bija paredzēts, ka 1997. gada paziņojums tiks piemērots 5 gadus, sākot no 1998. gada 1. janvāra. Vēlāk paziņojums tika grozīts, un tā piemērošanas periods tika pagarināts 2001.², 2004.³, 2005.⁴ un 2010. gadā⁵. Tas tika piemērots līdz 2012. gada 31. decembrim.
3. Pieredze, kas gūta, piemērojot 1997. gada paziņojumu, īpaši finanšu krīzes laikā no 2009. līdz 2011. gadam, norādīja uz to, ka būtu jāpārskata politika, ko Komisija piemēro šajā jomā. Tāpēc Komisija pieņēma jaunu *Paziņojumu dalībvalstīm par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu īstermiņa eksporta kredīta apdrošināšanai*⁶ ("2012. gada paziņojums"). 2012. gada paziņojums principā bija piemērojams no 2013. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 31. decembrim⁷. 2012. gada paziņojuma pielikums pēc tam vairākas reizes⁸ tika grozīts, un 2012. gada paziņojuma piemērošanas periods tika pagarināts 2018.⁹ un 2020.¹⁰ gadā. Tagad tas ir piemērojams līdz 2021. gada 31. decembrim.
4. Komisija 2019. gadā *atbilstības pārbaudes attiecībā uz valsts atbalsta modernizācijas paketi, dzelzceļa vadlīnijām un īstermiņa eksporta kredīta*

¹ OV C 281, 17.9.1997., 4. lpp.

² OV C 217, 2.8.2001., 2. lpp.

³ OV C 307, 11.12.2004., 12. lpp.

⁴ OV C 325, 22.12.2005., 22. lpp.

⁵ OV C 329, 7.12.2010., 6. lpp.

⁶ OV C 392, 19.12.2012., 1. lpp.

⁷ 2012. gada paziņojuma 18. punkta a) apakšpunkts un 5.2. punkts bija piemērojams no 2012. gada paziņojuma pieņemšanas dienas.

⁸ OV C 398, 22.12.2012., 6. lpp. OV C 372, 19.12.2013., 1. lpp. OV C 28, 28.1.2015., 1. lpp.

OV C 215, 1.7.2015., 1. lpp. OV C 244, 5.7.2016., 1. lpp. OV C 206, 30.6.2017., 1. lpp.

OV C 225, 28.6.2018., 1. lpp. OV C 457, 19.12.2018., 9. lpp. OV C 401, 27.11.2019., 3. lpp.

OV C 101I, 28.3.2020., 1. lpp. OV C 340I, 13.10.2020., 1. lpp. OV C 34, 1.2.2021., 6. lpp.

⁹ OV C 457, 19.12.2018., 9. lpp.

¹⁰ OV C 224, 8.7.2020., 2. lpp.

*apdrošināšanu*¹¹ ietvaros sāka 2012. gada paziņojuma izvērtēšanu. Izvērtējuma rezultāti liecināja, ka principā noteikumi darbojas labi, taču, lai atspoguļotu tirgus norises, tiem ir vajadzīgi daži nelieli uzlabojumi. Tāpēc šajā paziņojumā ir saglabāti 2012. gada paziņojumā noteiktie principi un veikti tikai daži tehniski pielāgojumi.

5. Šajā paziņojumā izklāstītie noteikumi palīdzēs nodrošināt, ka valsts atbalsts nekropļo konkurenci starp privātiem un valsts vai valsts atbalstītiem eksporta kredīta apdrošinātājiem. Minētie noteikumi arī palīdzēs radīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus eksportētājiem.
6. Šajā paziņojumā dalībvalstīm tiek sniegtas sīkākas norādes par principiem, ko Komisija plāno izmantot, interpretējot Līguma 107. un 108. pantu un piemērojot šos pantus īstermiņa eksporta kredīta apdrošināšanai. Paziņojumam būtu jāpadara Komisijas politika šajā jomā pēc iespējas pārredzamāka, un tam būtu jānodrošina paredzamība un vienlīdzīga attieksme. Tādēļ tajā ir izklāstīti vairāki nosacījumi, kas jāievēro, ja valsts apdrošinātājs vēlas darboties īstermiņa kredīta apdrošināšanas nododamo risku tirgū.
7. Šā paziņojuma piemērošanas jomā neietilpst riski, kas principā nav nododami.
8. Šā paziņojuma 2. iedaļā ir norādīta tā piemērošanas joma un sniegtas tajā izmantotās definīcijas. 3. iedaļa attiecas uz Līguma 107. panta 1. punkta piemērojamību un vispārējo valsts atbalsta aizliegumu attiecībā uz eksporta kredīta nododamo risku apdrošināšanu. Visbeidzot, 4. iedaļā ir paredzēti daži izņēmumi attiecībā uz nododamo risku piemērošanas jomu un noteikti nosacījumi, saskaņā ar kuriem valsts atbalsts pagaidu nenododamo risku apdrošināšanai var būt saderīgs ar iekšējo tirgu.

2. PAZIŅOJUMA PIEMĒROŠANAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

2.1. Piemērošanas joma

9. Komisija piemēros šajā paziņojumā noteiktos principus tikai eksporta kredīta apdrošināšanai ar riska periodu, kas nepārsniedz divus gadus. Visi citi eksporta finansēšanas instrumenti neietilpst šā paziņojuma piemērošanas jomā.

2.2. Definīcijas

10. Šajā paziņojumā piemēro šādas definīcijas:
  - a) “eksporta kredīta apdrošināšana” ir apdrošināšanas produkts, ar ko apdrošinātājs eksporta darījumā nodrošina apdrošināšanu pret komercrisku un politisko risku saistībā ar maksājuma saistībām;
  - b) “privāts kredīta apdrošinātājs” ir uzņēmums vai organizācija, kas nav valsts apdrošinātājs un kas nodrošina eksporta kredīta apdrošināšanu;
  - c) “valsts apdrošinātājs” ir uzņēmums vai cita organizācija, kas sniedz eksporta kredīta apdrošināšanu ar dalībvalsts atbalstu vai tās vārdā, vai dalībvalsts, kas sniedz eksporta kredīta apdrošināšanu;
  - d) “nododamie riski” ir komercriski un politiskie riski, kuriem maksimālais riska periods nepārsniedz divus gadus un kuri ir attiecināmi uz valsts un privātiem

---

¹¹ Komisijas dienestu darba dokuments *Fitness check of the 2012 State aid modernisation package, railways guidelines and short-term export credit insurance* (“Atbilstības pārbaude attiecībā uz 2012. gada valsts atbalsta modernizācijas paketi, dzelzceļa vadlīnijām un īstermiņa eksporta kredīta apdrošināšanu”), (30.10.2020., SWD(2020) 257 final).

pircējiem valstīs, kas norādītas pielikumā; visi pārējie riski šajā paziņojumā ir uzskatāmi par nenododamiem;

- e) “komercriski” jo īpaši ietver šādus riskus:
  - i) līguma patvaļīgu laušanu no pircēja puses, t. i., privāta pircēja patvaļīgi pieņemtu lēmumu pārtraukt vai izbeigt līgumu bez leģitīma iemesla,
  - ii) privāta pircēja patvaļīgu atteikumu pieņemt preces, uz kurām attiecas līgums, bez leģitīma iemesla,
  - iii) privāta pircēja vai tā galvotāja maksātnespēju,
  - iv) saistību ilgstošu nepildīšanu, t. i., risku, ka privāts pircējs un galvotājs nesamaksā parādu, kas izriet no līguma;
- f) “politiskie riski” jo īpaši ietver šādus riskus:
  - i) risku, ka valsts pircējs vai valsts neļauj pabeigt darījumu vai nesamaksā noteiktajā termiņā,
  - ii) risku, ko individuāls pircējs nevar ietekmēt vai kas ir ārpus šā pircēja atbildības jomas,
  - iii) risku, ka valsts nenodod apdrošinātās personas valstij naudas summas, ko samaksājuši pircēji, kuru domicils ir minētajā valstī,
  - iv) risku, ka ārpus apdrošinātāja valsts notiek *force majeure* gadījums, kas varētu ietvert karam līdzīgus notikumus, ciktāl pret to ietekmi nav sniegta citāda veida apdrošināšana;
- g) “riskā periods” ir ražošanas perioda un kredīta perioda summa;
- h) “ražošanas periods” ir laiks no pasūtījuma veikšanas dienas līdz preču vai pakalpojumu piegādes dienai;
- i) “kredīta periods” ir laiks, kas atvēlēts pircējam, lai samaksātu par piegādātajām precēm un pakalpojumiem saskaņā ar eksporta kredīta darījumu;
- j) “viena riska apdrošināšanas segums” ir apdrošināšanas segums visiem pārdošanas darījumiem ar vienu pircēju vai vienam līgumam ar vienu pircēju;
- k) “pārapirošināšana” ir apdrošināšana, ko apdrošinātājs iegādājas no cita apdrošinātāja, lai pārvaldītu risku, samazinot savu risku;
- l) “kopapirošināšana” ir katra apdrošinātā zaudējuma procentuālais apjoms, ko apdrošinātājs neatlīdzina un kas ir jāsedz citam apdrošinātājam;
- m) “kvotu daļa” ir pārapirošināšana, kad apdrošinātājam jānodod un pārapirošinātājam jāpieņem katra riska noteikta procentuālā daļa noteiktā darījumdarbības kategorijā saskaņā ar apdrošinātāja izsniegtu polisi;
- n) “papildapirošināšana” ir cita apdrošinātāja nodrošināts apdrošināšanas segums virs noteiktā kredītlimita;
- o) “vispārēja apdrošināšanas police” ir kredīta apdrošināšanas police, kas nav viena riska apdrošināšanas segums; t. i., kredīta apdrošināšanas police, kura sedz visu vai lielāko daļu apdrošinātās personas pārdošanas ar kredītu, kā arī saņemamos maksājumus, kas izriet no pārdošanas vairākiem pircējiem.

3. LĪGUMA 107. PANTA 1. PUNKTA PIEMĒROJAMĪBA

3.1. Vispārīgie principi

11. Līguma 107. panta 1. punktā ir noteikts, ka “ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm”.
12. Ja eksporta kredīta apdrošināšanu sniedz valsts apdrošinātāji, ir iesaistīti valsts līdzekļi. Valsts iesaiste var radīt selektīvas priekšrocības apdrošinātājiem vai eksportētājiem un tādējādi var radīt vai draudēt radīt konkurences kropļojumus un ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm. 3.2., 3.3. un 4. iedaļā noteiktie principi ir paredzēti, lai sniegtu norādes par to, kā šādi pasākumi tiks vērtēti saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem.

3.2. Atbalsts apdrošinātājiem

13. Ja valsts apdrošinātāji bauda zināmas priekšrocības salīdzinājumā ar privātiem kredīta apdrošinātājiem, var būt iesaistīts valsts atbalsts. Šīs priekšrocības var izpausties dažādos veidos un ietvert, piemēram:
- a) valsts galvojumus par aizņēmumiem un zaudējumiem;
  - b) atbrīvojumu no prasības veidot attiecīgas rezerves un no citām prasībām, ņemot vērā, ka Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/138/EK¹² neattiecas uz eksporta kredīta apdrošināšanas operācijām, kuras veic valsts vārdā vai ar tās galvojumu;
  - c) parasti maksājamo nodokļu samazinājumu vai atbrīvojumus no tiem (piemēram, uzņēmuma nodokļi un nodokļi, ko uzliek apdrošināšanas polisēm);
  - d) valsts atbalsta vai kapitāla piešķiršanu un citus finansējuma veidus, kas neatbilst tirgus ekonomikas ieguldītāja principam;
  - e) tādus valsts pakalpojumus natūrā kā piekļuve valsts infrastruktūrai, iekārtām vai privilīģētai informācijai un to izmantošana ar noteikumiem, kas neatspoguļo šo pakalpojumu tirgus vērtību;
  - f) tiešu valsts nodrošinātu pārapdrošināšanu vai tiešu valsts pārapdrošināšanas garantiju ar noteikumiem, kas ir izdevīgāki nekā tie, kas pieejami privātajā pārapdrošināšanas tirgū, izraisot pārliecīgi zemu pārapdrošināšanas seguma cenu vai mākslīgu tāda piedāvājuma radīšanu, kas nav raksturīgs privātajam tirgum.

3.3. Aizliegums piešķirt valsts atbalstu eksporta kredītam

14. Valsts apdrošinātāju priekšrocības, kas uzskaitītas 13. punktā, attiecībā uz nododamiem riskiem ietekmē Savienības iekšējo tirdzniecību kredīta apdrošināšanas pakalpojumu jomā. Tās izraisa dažādās dalībvalstīs pieejamā nododamo risku apdrošināšanas seguma atšķirības. Tādējādi tiek kropļota konkurence starp apdrošinātājiem dažādās dalībvalstīs un rodas sekundāra ietekme uz Savienības iekšējo tirdzniecību neatkarīgi no tā, vai runa ir par eksportu Savienības iekšienē vai

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/138/EK (2009. gada 25. novembris) par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapdrošināšanas jomā (Maksātspēja II) (OV L 335, 17.12.2009., 1. lpp.).

ārpus tās¹³. Ja valsts apdrošinātāji bauda šādas priekšrocības salīdzinājumā ar privātiem kredīta apdrošinātājiem, ir jānosaka šo apdrošinātāju darbības nosacījumi, lai nodrošinātu, ka tie nesaņem valsts atbalstu. Lai šādos gadījumos izslēgtu atbalstu, valsts apdrošinātāji nedrīkst apdrošināt nododamos riskus.

15. Valsts apdrošinātāju saņemtās priekšrocības dažreiz, vismaz daļēji, tiek nodotas eksportētājiem. Šādas priekšrocības var izkropļot konkurenci un tirdzniecību un var tikt uzskatītas par valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē. Tomēr, ja būs izpildīti šā paziņojuma 4.3. iedaļā izklāstītie eksporta kredīta nododamo risku apdrošināšanas nosacījumi, Komisija uzskatīs, ka eksportētāji nav netieši saņēmuši nepamatotas priekšrocības.

4. NOSACĪJUMI EKSPORTA KREDĪTA APDROŠINĀŠANAI ATTIECĪBĀ UZ PAGAUDU NENODODAMIEM RISKIEM

4.1. Vispārīgie principi

16. Kā minēts 14. punktā, ja valsts apdrošinātāji bauda jebkādas priekšrocības salīdzinājumā ar privātiem kredīta apdrošinātājiem, kas aprakstītas 13. punktā, tie nedrīkst apdrošināt nododamos riskus. Ja valsts apdrošinātāji vai to meitasuzņēmumi vēlas apdrošināt nododamos riskus, jānodrošina, ka, šādi rīkojoties, tie tiešā vai netiešā veidā nesaņem valsts atbalstu. Lai to nodrošinātu, šiem apdrošinātājiem ir jābūt noteiktai pašu līdzekļu summai (maksāspējas rezervei, ieskaitot garantijas fondu) un tehniskai rezervei (izlīdzināšanas rezervei) un jābūt saņemtai nepieciešamajai atļaujai saskaņā ar Direktīvu 2009/138/EK. Turklāt šiem apdrošinātājiem, lai pierādītu, ka attiecībā uz nododamo risku apdrošināšanu tie nesaņem valsts atbalstu, ir jānodrošina vismaz atsevišķa administrēšana un atsevišķa grāmatvedības uzskaitē nododamo risku un nenododamo risku apdrošināšanai, ko veic ar valsts atbalstu vai tās vārdā. Grāmatvedības uzskaitē attiecībā uz uzņēmumiem, kas apdrošināti paša apdrošinātāja vārdā, jāatbilst Padomes Direktīvai 91/674/EK¹⁴.
17. Dalībvalstīm, kas eksporta kredīta apdrošinātājam nodrošina pārāpdrošināšanu, piedaloties vai iesaistoties privātā sektora pārāpdrošināšanas līgumos, kuri attiecas uz nododamiem un nenododamiem riskiem, jāspēj pierādīt, ka attiecīgā kārtība neietver valsts atbalstu 13. punkta f) apakšpunkta nozīmē.
18. Valsts apdrošinātāji var sniegt eksporta kredīta apdrošināšanu attiecībā uz pagaidu nenododamajiem riskiem, ievērojot nosacījumus, kas izklāstīti šā paziņojuma 4. iedaļā.

4.2. Izņēmumi attiecībā uz nododamo risku piemērošanas jomu: pagaidu nenododamie riski

19. Neskarot nododamo risku definīciju, atsevišķus komercriskus un politiskos riskus, kas skar pielikumā uzskaitītajās valstīs reģistrētos pircējus, uzskata par pagaidu nenododamiem riskiem šādos gadījumos:

¹³ Tiesa savā spriedumā Lietā C-142/87, *Beļģijas Karaliste pret Eiropas Kopienų Komisiju*, atzina, ka Savienības iekšējo konkurenci un tirdzniecību var ietekmēt ne vien atbalsts Savienības iekšējam eksportam, bet arī atbalsts eksportam uz valstīm ārpus Savienības. Eksporta kredīta apdrošinātāji apdrošina abu veidu darījumus, tādējādi atbalsts gan vienam, gan otram darījumu veidam var ietekmēt Savienības iekšējo konkurenci un tirdzniecību.

¹⁴ Padomes Direktīva 91/674/EEK (1991. gada 19. decembris) par apdrošināšanas uzņēmumu gada pārskatiem un konsolidētajiem pārskatiem (OV L 374, 31.12.1991., 7. lpp.).

- a) ja Komisija nolemj vienu vai vairākas valstis pagaidu kārtā svītrot no pielikumā sniegtā to valstu saraksta, kurās riski uzskatāmi par nododamiem, kā aprakstīts 5.2. iedaļā, pamatojoties uz to, ka privātās apdrošināšanas tirgus nespēj apdrošināt visus ekonomiski pamatotos riskus attiecīgajā valstī vai valstīs;
  - b) ja Komisija, pamatojoties uz šā paziņojuma 5.3. iedaļā minēto dalībvalsts paziņojumu, nolemj, ka riski, kas rodas maziem un vidējiem uzņēmumiem, kuru definīcija sniegta Komisijas Ieteikumā 2003/361/EK¹⁵ un kuru kopējais eksporta gada apgrozījums nepārsniedz 2,5 miljonus EUR, pagaidu kārtā ir uzskatāmi par nenododamiem riskiem attiecībā uz eksportētājiem paziņotajā dalībvalstī;
  - c) ja Komisija, pamatojoties uz šā paziņojuma 5.3. iedaļā minēto dalībvalsts paziņojumu, nolemj, ka viena riska apdrošināšanas segums ar riska periodu no vismaz 181 dienas līdz mazāk kā diviem gadiem pagaidu kārtā ir uzskatāms par nenododamu attiecībā uz eksportētājiem paziņotajā dalībvalstī;
  - d) ja Komisija, pamatojoties uz šā paziņojuma 5.4. iedaļā minēto dalībvalsts paziņojumu, nolemj, ka tādēļ, ka trūkst eksporta kredīta apdrošināšanas piedāvājumu, atsevišķi riski pagaidu kārtā ir uzskatāmi par nenododamiem attiecībā uz eksportētājiem paziņotajā dalībvalstī.
20. Lai līdz minimumam ierobežotu konkurences kropļojumus iekšējā tirgū, riskus, kas saskaņā ar 19. punktu pagaidu kārtā uzskatāmi par nenododamiem, valsts apdrošinātāji tomēr var apdrošināt, ja ir ievēroti 4.3. iedaļā paredzētie nosacījumi.

4.3. Nosacījumi pagaidu nenododamo risku apdrošināšanai

4.3.1. Apdrošināšanas seguma kvalitāte

21. Valsts apdrošinātāju piedāvātā apdrošināšanas seguma kvalitātei ir jāatbilst tirgus standartiem. Jo īpaši apdrošināt drīkst vienīgi ekonomiski pamatotos riskus, t. i., riskus, kas ir pieņemami, balstoties uz pamatotas apdrošināšanas principiem. Komercriisku un politisko risku apdrošināšanas segums nedrīkst pārsniegt 95 %, un prasību nogaidīšanas periodam jābūt vismaz 90 dienām.

4.3.2. Apdrošināšanas principi

22. Risku novērtēšanā vienmēr ir jāievēro pamatotas apdrošināšanas principi. Tādēļ finansiāli nepamatotu darījumu riskus nedrīkst apdrošināt, izmantojot valsts atbalstītas shēmas. Attiecībā uz šādiem principiem riska uzņemšanās kritērijiem ir jābūt skaidri noteiktiem. Ja darījuma attiecības jau pastāv, eksportētājiem ir jābūt pozitīvai tirdzniecības vai maksājumu pieredzei vai abām. Pircējiem ir jābūt nevainojamai prasību vēsturei, pircēja saistību nepildīšanas varbūtībai ir jābūt pieņemamai un arī to iekšējiem vai ārējiem finanšu rādītājiem ir jābūt pieņemamiem.

4.3.3. Pienācīga cena

23. Riska uzņemšanās saskaņā ar eksporta kredīta līgumu ir jāatlīdzina ar pienācīgu apdrošināšanas prēmiju. Lai līdz minimumam samazinātu privāto kredīta apdrošinātāju izstumšanu, vidējās prēmiju likmes valsts atbalstītām shēmām ir jānosaka augstākas nekā vidējās prēmijas, kādas par līdzīgiem riskiem prasa privātie kredīta apdrošinātāji. Šī prasība nodrošina valsts iejaukšanās pakāpenisku

¹⁵ Komisijas Ieteikums 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

izbeigšanu, jo augstākas prēmijas pieprasīšana nodrošinās, ka eksportētāji atgriežas pie privātiem kredīta apdrošinātājiem, kolīdz tirgus apstākļi to ļauj un attiecīgais risks atkal kļūst nododams.

24. Cena ir uzskatāma par pienācīgu, ja par attiecīgo riska kategoriju¹⁶ tiek prasīta vismaz turpmāk sniegtajā tabulā norādītā minimālā gada riska prēmija¹⁷ (“drošās zonas” prēmija). Šīs drošās zonas prēmijas ir piemērojamas, ja vien dalībvalstis neiesniedz pierādījumus tam, ka konkrētā riska gadījumā šīs likmes ir nepiemērotas. Attiecībā uz vispārēju riska polisi riska kategorijai ir jāatbilst vidējam pircēja riskam, ko sedz polise.

Riska kategorija	Minimālā gada riska prēmija ¹⁸ (% no apdrošinājuma summas)
Teicami ¹⁹	0,2–0,4
Labi ²⁰	0,41–0,9
Apmierinoši ²¹	0,91–2,3
Vāji ²²	2,31–4,5

25. Kopapdrošināšanai, kvotu daļai un papildapdrošināšanai cena ir uzskatāma par pienācīgu tikai tad, ja prasītā prēmija vismaz par 30 % pārsniedz (sākotnējā) apdrošināšanas seguma prēmiju, ko piedāvā privāts kredīta apdrošinātājs.
26. Riska prēmijai ir jāpieskaita administrācijas maksa neatkarīgi no līguma termiņa, lai cena būtu uzskatāma par piemērotu.

4.3.4. Pārredzamība un ziņošana

27. Dalībvalstīm valsts apdrošinātāju tīmekļa vietnēs ir jāpublicē informācija par shēmām, kas izveidotas to risku apdrošināšanai, kuri saskaņā ar 19. punktu pagaidu kārtā tiek uzskatīti par nenododamiem, un jānorāda visi piemērojamie nosacījumi.
28. Attiecībā uz riskiem, kas saskaņā ar 19. pantu pagaidu kārtā tiek uzskatīti par nenododamiem un kurus apdrošina valsts apdrošinātāji, dalībvalstīm ir jāiesniedz Komisijai ikgadēji ziņojumi. Tas jāizdara līdz tā gada 31. jūlijam, kurš seko valsts iekļaušanās gadam.
29. Ziņojumā par katru shēmu jāiekļauj šāda informācija:

¹⁶ Pircēja riska kategorijas pamatojas uz kredītreitingiem. Nav obligāti reitingu saņemt no konkrētām reitinga aģentūrām. Vienlīdz pieņemamas ir valsts reitingu sistēmas vai banku izmantotās reitingu sistēmas. Uzņēmumiem, kuriem nav publiska reitinga, var piemērot reitingu, kas pamatojas uz pārbaudāmu informāciju.

¹⁷ Drošās zonas riska prēmijas diapazons katrai riska kategorijai ir noteikts, pamatojoties uz viena gada kredītriska mijmaiņas līguma kredītriska (CDS) starpībām, izmantojot visu triju galveno kredītreitinga aģentūru (*Standard & Poor's*, *Moody's* un *Fitch*) reitingu 2007.–2011. gada saliktu reitingu, pieņemot, ka vidējais atgūšanas koeficients īstermiņa eksporta kredīta apdrošināšanas jomā ir 40 %. Pēc tam šos diapazonus piemēroja pastāvīgi, lai labāk ņemtu vērā faktu, ka laika gaitā riska prēmijas mainās.

¹⁸ Drošās zonas likmi 30 dienu apdrošināšanas līgumam iegūst, gada riska prēmiju dalot ar 12.

¹⁹ Riska kategorija “teicami” ietver riskus, kas līdzvērtīgi *Standard & Poor's* kredītreitingiem AAA, AA+, AA, AA-, A+, A vai A-.

²⁰ Riska kategorija “labi” ietver riskus, kas līdzvērtīgi *Standard & Poor's* kredītreitingiem BBB+, BBB vai BBB-.

²¹ Riska kategorija “apmierinoši” ietver riskus, kas līdzvērtīgi *Standard & Poor's* kredītreitingiem BB+, BB vai BB-.

²² Riska kategorija “vāji” ietver riskus, kas līdzvērtīgi *Standard & Poor's* kredītreitingiem B+, B vai B-.

- a) piešķirto kredītlimitu kopsumma;
  - b) apdrošinātais apgrozījums;
  - c) iekasētās prēmijas;
  - d) reģistrētās un izmaksātās prasības;
  - e) atgūtās summas;
  - f) shēmas administratīvās izmaksas.
30. Informācija jāsniedz izklājlapas datu formātā, kas dod iespēju datus meklēt, izgūt, lejupielādēt un viegli publicēt internetā, piemēram, CSV vai XML formātā. Dalībvalstīm minētie ziņojumi jāpublicē savās tīmekļa vietnēs.

5. PROCEDŪRAS NOTEIKUMI

5.1. Vispārīgie principi

31. Valsts apdrošinātāji var apdrošināt 19. punkta a) apakšpunktā norādītos riskus, ja ir ievēroti 4.3. iedaļā izklāstītie nosacījumi. Šādos gadījumos nav par to jāpaziņo Komisijai.
32. Valsts apdrošinātāji var apdrošināt 19. punkta b), c) un d) apakšpunktā norādītos riskus, ja ir ievēroti 4.3. iedaļā izklāstītie nosacījumi un par to ir paziņots Komisijai un saņemts tās apstiprinājums.
33. Ja kāds no 4.3. iedaļā izklāstītajiem nosacījumiem nav izpildīts, tas nenozīmē, ka eksporta kredīta apdrošināšana vai apdrošināšanas shēma būtu automātiski aizliegta. Ja dalībvalsts vēlas atkāpties no kāda no nosacījumiem vai ja rodas šaubas par plānotas eksporta kredīta apdrošināšanas shēmas atbilstību šajā paziņojumā izklāstītajiem nosacījumiem, dalībvalstij shēma ir jāpaziņo Komisijai.
34. Analīze saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem neskar konkrēta pasākuma iespējamo saderību ar citiem Līguma noteikumiem.

5.2. Grozījumi to valstu sarakstā, kurās riski uzskatāmi par nododamiem

35. Nosakot, vai ar privāto dalībnieku spēju nepietiekamību var attaisnot, ka valsti pagaidu kārtā svīturo no to valstu saraksta, kurās riski uzskatāmi par nododamiem, kā minēts 19. punkta a) apakšpunktā, Komisija prioritātes kārtībā ņems vērā šādus faktorus:
- a) privātās kredīta apdrošināšanas spēju samazināšanās, jo īpaši nozīmīga kredīta apdrošinātāja lēmums neapdrošināt pircēju riskus attiecīgajā valstī, būtisks kopējās apdrošinājuma summas kritums vai būtisks apstiprināto pieteikumu attiecības kritums attiecīgajā valstī sešu mēnešu periodā;
  - b) valsts sektora reitingu pasliktināšanās, jo īpaši pēkšņas kredītreitingu izmaiņas sešu mēnešu periodā, piemēram, ja neatkarīgas reitingu aģentūras vairākas reizes pazemina reitingus, un liels kredītriska mijmaiņas līguma kredītriska starpību palielinājums;
  - c) uzņēmumu sektora darbības rezultātu pasliktināšanās, jo īpaši krass maksātnespējas gadījumu pieaugums attiecīgajā valstī sešu mēnešu periodā.
36. Ja tirgus spējas kļūst nepietiekamas, lai apdrošinātu visus ekonomiski pamatotos riskus, Komisija pēc vismaz trīs dalībvalstu rakstiska pieprasījuma vai pēc savas

iniciatīvas var pārskatīt pielikumā sniegto to valstu sarakstu, kurās riski uzskatāmi par nododamiem.

37. Ja Komisija plāno grozīt to valstu sarakstu, kurās riski uzskatāmi par nododamiem, tā apspriedīsies ar dalībvalstīm, privātiem kredīta apdrošinātājiem un ieinteresētajām personām un iegūs no tiem informāciju. Apspriešanās un iesniedzamās informācijas veids tiks paziņots Komisijas tīmekļa vietnē. Apspriešanās periods parasti nepārsniegs 20 darbdienas. Ja Komisija, pamatojoties uz savāktu informāciju, nolemj grozīt to valstu sarakstu, kurās riski uzskatāmi par nododamiem, tā paziņos par šo lēmumu savā tīmekļa vietnē.
38. Valsts pagaidu izslēgšana no to valstu saraksta, kurās riski uzskatāmi par nododamiem, parasti būs spēkā vismaz 12 mēnešus. Attiecīgajā periodā parakstītās apdrošināšanas polises attiecībā uz valsti, kas pagaidu kārtā izslēgta no saraksta, drīkst būt spēkā ne ilgāk kā 180 dienas no datuma, kad pagaidu izslēgšana zaudē spēku. Jaunas apdrošināšanas polises nevar parakstīt pēc minētā datuma. Trīs mēnešus pirms dienas, kad pagaidu izslēgšana zaudē spēku, Komisija lems par to, vai pagarināt attiecīgās valsts izslēgšanu no saraksta. Ja Komisija nolemj, ka tirgus spējas joprojām nav pietiekamas, lai apdrošinātu visus ekonomiski pamatotos riskus, ņemot vērā 35. punktā noteiktos faktorus, tā var pagarināt valsts pagaidu izslēgšanu no minētā saraksta saskaņā ar 37. punktu.

5.3. Paziņošanas pienākums attiecībā uz 19. punkta b) un c) apakšpunktā minētajiem pagaidu nenododamajiem riskiem

39. Komisijai pašlaik pieejamie dati liecina, ka tirgus nesedz pieprasījumu attiecībā uz 19. punkta b) un c) apakšpunktā paredzētajiem gadījumiem un ka attiecīgie riski tāpēc ir nenododami. Tomēr jāatceras, ka ne visās dalībvalstīs ir apdrošināšanas piedāvājuma trūkums un ka situācija laika gaitā var mainīties, jo privātais sektors varētu ieinteresēties par šo tirgus segmentu. Valsts iejaukšanos drīkstētu atļaut tikai attiecībā uz riskiem, kurus tirgus citādi neapdrošinātu.
40. Minēto iemeslu dēļ, ja dalībvalsts vēlas apdrošināt šā paziņojuma 19. punkta b) un c) apakšpunktā noteiktos riskus, tai ir jāiesniedz Komisijai paziņojums atbilstīgi Līguma 108. panta 3. punktam un savā paziņojumā ir jāpierāda, ka tā ir vērsusies pie nozīmīgākajiem kredīta apdrošinātājiem un brokeriem, kas darbojas šajā dalībvalstī²³, un devusi tiem iespēju iesniegt pierādījumus par to, ka dalībvalstī ir pieejams attiecīgo risku apdrošināšanas segums. Ja minētie kredīta apdrošinātāji un brokeri 30 dienu laikā no dalībvalsts pieprasījuma saņemšanas dienas dalībvalstij vai Komisijai neiesniedz informāciju par apdrošināšanas seguma nosacījumiem un apdrošinājuma summām risku veidiem, kurus dalībvalsts vēlas apdrošināt, vai ja sniegtā informācija neliecina, ka attiecīgo risku segums ir pieejams attiecīgajā dalībvalstī, Komisija uzskatīs, ka attiecīgie riski pagaidu kārtā ir nenododami.

5.4. Paziņošanas pienākums citos gadījumos

41. Attiecībā uz riskiem, kas noteikti 19. punkta d) apakšpunktā, attiecīgajai dalībvalstij savā paziņojumā Komisijai, ko tā sniedz saskaņā ar Līguma 108. panta 3. punktu, ir jāpierāda, ka eksportētājiem, kas darbojas šajā dalībvalstī, apdrošināšanas segums nav pieejams, jo privātā apdrošināšanas tirgus piedāvājums ir cietis satricinājumu – no attiecīgās dalībvalsts tirgus ir izstājies nozīmīgs kredīta apdrošinātājs, ir

²³

Minētajiem kredīta apdrošinātājiem un brokeriem vajadzētu būt reprezentatīviem attiecībā uz piedāvātajiem produktiem (piemēram, specializēti pakalpojumu sniedzēji attiecībā uz individuāliem riskiem) un to pārstāvētā tirgus lielumu (piemēram, kopīgi pārstāvēt vismaz 50 % no tirgus).

samazinājušās tirgus spējas vai salīdzinājumā ar citām dalībvalstīm tiek piedāvāts ierobežots produktu klāsts.

6. PIEMĒROŠANAS DIENA UN DARBĪBAS ILGUMS

42. Komisija šajā paziņojumā izklāstītos principus piemēros no 2022. gada 1. janvāra. Komisija var jebkurā brīdī nolemt pielāgot šo paziņojumu, ja tas būtu nepieciešams ar konkurences politiku saistītu iemeslu dēļ vai lai ņemtu vērā citas Savienības rīcībpolitikas un starptautiskās saistības.